

Onsdag den 5. oktober kl. 9:30 – 16:30

Odense Kommune

”Røde kinder og snavsede fingre”

Oplæg: Rend og hop i naturen

Grethe Sandholm, Lektor, Master i læreprocesser

VIA UC Pædagoguddannelsen Peter Sabroe

KOSMOS, Nationalt Videncenter for Sundhed, Kost og Motion

Mail: gsa@viauc.dk

Fokus

- Fokus på krop, bevægelse og natur samt de kropslige betingelser nutidens børn er underlagt.
- Hvilken overbevisning har man omkring børns udvikling af personlighed? (Fri leg, voksenstyring, miljø, kompetencer.)
- Er filosofien: "Hellere hul i hovedet end hul i udviklingen?"
- Bevægelse for børn – bevægelse med børn – bevægelse af børn.

Bevægelse

- Fundamentet
- Hvor starter det hele fra
- Barndommens gade
- Sanser og motorik

Kropsfænomenologien og Maurice Merleau-Ponty

- Maurice Merleau-Ponty er den første filosof, der for alvor inddrager kroppen i analysen af menneskets eksistentielle grundvilkår. Han undersøger, hvilken betydning kroppen har for vores perceptioner af fænomener i verden i et forsøg på at genfinde menneskets kropslighed. Af denne grund kaldes han "Kroppens Filosof".
- Merleau-Ponty har en forståelse af at kroppen er grundlaget for at lære –vi er en krop og har den altid med os. Kroppen er vores grundvilkår
 - *Maurice Merleau-Ponty, Fransk filosof 1908-1981)*

Kropslighed og opmærksomhed

- *”Hvorfor er det så vigtigt, at mennesket har en god motorik”*
- *”Hvorfor er det så vigtigt, at have et velstimuleret sanseapparat?”*
- *Iflg. Mogens Hansen er en viljestyret opmærksomhed en grundlæggende betingelse for at lære.*
- *Og han siger, ”at vores hjerne er indrettet til at få informationer fra aktivt kropsforbrug, sansning og undersøge.*

Vidste du at

- Flere undersøgelser viser, at børn der er fysiske aktive, har større selvtillid, er gladere og har større stressstærkel end inaktive børn. Børn, der er mere fysiske aktive end gennemsnittet, klarer sig godt i de boglige fag *(Kilde: Bente Klarlund (2005): "Børn og motion", Nyt nordisk forlag.*
- Man kan kun i ringe omfang, senere i livet, kompensere for manglende vægtbærende fysisk aktivitet i barndommen *(Kilde: samme som ovenfor)*
- Når vi fødes er kun 30% af vores nervecellekapacitet afsat til brug. 70% venter på stimulation fra det omgivende miljø *(Kilde: Hart, Susan (2006): "Hjerne, samhørighed, personlighed", Hans Reitzels Forlag.*

Sanserne

Primære:

- ❑ Taktil (*kaldes også berøringssansen eller følesansen*)
- ❑ Vestibulær (*kaldes også ligevægtsansen eller labyrintsansen*)
- ❑ Proprioceptiv (*kaldes også kinæstetiske sans eller muskel ledsansen*)

Sekundære:

- ❑ Syns
- ❑ Lugte
- ❑ Høre
- ❑ Smag

Tre erfaringsrum

- Da naturen hele tiden forandres, byder den på uendelig mange muligheder. Mogens Hansen (2002) argumenterer for, at naturen har tre erfaringsrum, som er:
 - *tumleplads for leg*
 - *et kundskabsområde*
 - *et sted for oplevelser.*

Hvad sker der med børns kroppe i naturen?

- Nogle former for kropslighed bliver mulige (løb, tummel, råb, mv)
- Nye rammer er medvirkende til at bryde op i vaner fra institutionen
- Ophold i naturen skærper børns evne til at finde på (Vigsø/Nielsen 2006)
- Ophold i naturen skærper børns koncentration (Nielsen og Vigsø 2006, Grahn 1997)

Sanser

Motorik betyder evnen til, at kunne styre og vælge hensigtsmæssige bevægelser.

Kan inddeles i

- Grovmotorik: bevægelse af kroppens store led og muskler
- Finmotorik: Bevægelse af kroppens små led og muskler, hænderne, øjnene, munden og mimikken

Barnet opbygger en database af bevægelseserfaringer og en rig bevægelseserfaring udvikler en motorisk intelligens.

Grundsyn

Barnets behov for udvikling

At miljøet stimulere barnets nysgerrighed og lyst til at bruge kroppen.

At bruge kroppen alsidigt - alsidige bevægelsestyper

Forskellige udtryksformer

Eksperimentere

Mangfoldighed

Barnet udvikler sig fra at være meget afhængigt til at være et selvstændigt individ

Referencer / litteratur

- Bente Pedersen og Anne Brodersen: Teorien bag børns bevægelse
- Lise Ahlmann: Børn og udvikling.
- Käte Akselsen og Børge Koch (red.): Sundhed, udvikling og læring.
- Børge Koch: Hvad med motorikken.
- Gudrun Gjesing: Kroppens muligheder og kropumulige unger
- Ann-Elisabeth Knudsen & Karin Svennevig Hyldig: Hallo er den hul igennem?
- Knoop, Hans Henrik: Leg, Læring og Kreativitet - Hvorfor glade børn lærer mere
- Bent Vigsø og Vita Nielsen: Børn og udeliv.